

UNESCO MaB (Inimene ja biosfäär) võrgustik, Lääne-Eesti saarte biosfäärialala

Turismiettevõtte kontrollnimekiri

UNESCO biosfäärialal on 3 alustala:

- HOIDA elurikkust ning säilitada ja taastada loodus- ja pärandkooslusi.
- ARENDADA kestlikku majandamist ja inimarengut, mis loob väärtust kooskõlas looduskeskkonna taluvuspiiridega.
- TOETADA haridust ja teadlikkust ehk ettevõtte vaates tegeleda külastajate teavitustööga ja teadlikuse tõstmisega.

Ettevõtte esiletõstmine UNESCO biosfääri koostöövõrgustikus ning sõnumi „biosfäärialala põhimõtetega kooskõlas“ kasutamine eeldab, et ettevõttel on rakendatud kõik käesolevas nimekirjas toodud tegevused/ kriteeriumid.

Eeltingimus: aus väide ja korrastatud kommunikatsioon

Tegevus	Olemas / tehtud	Plaanis (tähtaeg)	Ei kohaldu	Näited / Märkused
Asukoht ja aus sõnastus				
Meie teenuse osutamise koht / külaliste vastuvõtt / tootmine asub Lääne-Eesti saarte UNESCO biosfääri programmialal.				
Kasutame turunduses asukoha-väidet (nt „Asume UNESCO MaB võrgustikku kuuluval...“), mitte väiteid, mis jätavad mulje UNESCO heakskiidust.				
Meil on ettevõtte siseselt üks kokkulepitud tekstilõik, mida kasutame ühtemoodi kodulehel, sotsiaalmeedias ja müügimaterjalides.				
Kui kasutame biosfäärialala logo, teeme seda vastavalt kehtivale korrale (toodetel kasutame tekstilist viidet, mitte UNESCO logo).				

1) HOIDA — elurikkuse hoidmine

Vali ja märgi tegevused, mis vähendavad otseselt survet elurikkusele või toetavad elupaiku / liike.

Tegevus	Olemas / tehtud	Plaanis (tähtaeg)	Ei kohaldu	Näited / Märkused
1.1 Looduses tegutsemine: häiringu vähendamine				
Meil on kirjas külalise looduses käitumise põhimõtted (rajale jäämine, tundlike alade vältimine, loomade mitte toitmine, koerad / müra).				
Piirame mõju teenuse disainiga: grupi suurus, ajastus (nt pesitsusajad), marsruut, koormuse hajutamine.				
Kasutame selgeid „tee nii / keelatud“ juhiseid (enne saabumist ja kohapeal).				
1.2 Kaitse- ja piirangute järgimine				
Oleme selgeks teinud teenusega seotud piirangud (kaitsealad, lubatud tegevused, liikumiskiirused) ja järgime neid.				
Väldime teadlikult tundlikke kohti ja aegu (nt pesitsus, loodusõrnad alad, rannaniidud, luited).				
Kui teenus seda nõuab, teeme vajalikud kooskõlastused ja järgime tingimusi.				
1.3 Ettevõtte territoorium: elupaikade toetamine				
Haljastus toetab elurikkust (kohalikud liigid, tolmeldajate ala, niitmisrežiim, „mitte liiga steriilne“ õu).				
Väldime pestitsiide / herbitsiide või oleme need viinud miinimumini.				
Vähendame valgus- ja mürasaastet (sihitud valgustus, öörahu, pimeduse hoidmine).				
1.4 Invasiivsete liikide leviku ennetus				
Kui kasutame istikuid / taimi, eelistame kohalikke ja väldime invasiivsete liikide riski.				
1.5 Meri, kalapüük ja loodussaadused				
Me ei soodusta ülekasutust: tegutseme ise reeglite järgi ja suuname külalist vastutustundlike valikute juurde.				

Kui pakume kalapüüki / mereelamusi, on külalisele loodud lihtsad juhised (sh ohutus ja looduse hoidmine).				
---	--	--	--	--

2) ARENDADA — kestlik majandamine ja inimareng

Vali ja märgi tegevused, mis vähendavad sinu teenuse / toote jalajälge ning tugevdavad kohalikku väärtusahelat ja kogukonda.

Tegevus	Olemas / tehtud	Plaanis (tähtaeg)	Ei kohaldu	Näited / Märkused
2.1 Kohalik tooraine ja ostupõhimõtted				
Eelistame kohalikku ja hooajalist toorainet ning toome selle nähtavalt välja (menüü, teenuse kirjeldus, partnerid).				
Meil on kirjas ostupõhimõtted (kohalik, vastutustundlik, vähem pakendit, kestlikud valikud).				
Kasutame ja soovitame kohalikke teenusepakkujaid (võrgustik, ristviited).				
2.2 Kemikaalid ja hügieen				
Vähendame kemikaalide hulka / ohuklassi ja valime võimalusel loodussõbralikumaid alternatiive.				
Vähendame ühekordseid tarvikuid (pakendid, nõud) ja eelistame korduskasutust või täitesüsteeme.				
Anname töötajatele juhised õigeks doseerimiseks ja kasutuseks (vähem kulu, vähem koormust).				
2.3 Energia				
Oleme teinud samme energiasäästuks (seadmed, isolatsioon, nutikas juhtimine, harjumused).				
Möödame või jälgime tarbimist (arved, mõõdikud, lihtne jälgimistabel).				
Liigume taastuvenergia suunas (või kasutame taastuvat energiat).				
2.4 Vesi				
Oleme teinud samme vee säästmiseks (säästuseadmed, lekete kontroll, protsesside ülevaatus).				
Anname külalisele lihtsad juhised vee säästmiseks (vajadusel).				
2.5 Jäätmed ja ringmajandus				
Vähendame jäätmeid (ennetamine), sortimine ja teeme selle ka külalisele lihtsaks / kättesaadavaks.				

Kasutame korduskasutuse ja parandamise põhimõtteid (inventar, tekstiil, mööbel, pakendid) või suuname asjad taaskasutusse.				
Vähendame toidukadu (menüü planeerimine, portsjonid, annetamine / kompostimine, kui sobib).				
2.6 Kohalik kultuur, pärand ja identiteet				
Toetame kohalikku pärandit ja identiteeti (kohalik toit, käsitöö, lood, koostöö kogukonnaga).				
Tutvustame paiga lugu austavalt (ehedus, mitte klišee; kogukonna vaade on kaasatud).				
2.7 Tööandja ja partnerlus				
Käitume ausa tööandja ja partnerina (selged kokkulepped, õiglased praktikad, läbipaistvus).				
Eelistame kohalikku väärtusahelat ja koostööd (kui võimalik).				
2.8 Kestlik liikumine ja koormuse juhtimine				
Anname külalisele info kestlikuks liikumiseks (ühistransport, ratas, jalgsi, parkimine, laadimine).				
Hajutame koormust (hooajaliselt / ajaliselt / ruumiliselt) ja disainime teenuse nii, et mõju oleks mõõdukas.				

3) TOETADA — teadlikkus, külaliste informeerimine

Vali ja märgi tegevused, mis teevad sinu teod nähtavaks ja aitavad külalisel käituda teadlikult.

Tegevus	Olemas / tehtud	Plaanis (tähtaeg)	Ei kohaldu	Näited / Märkused
3.1 Külalise juhendamine (enne saabumist ja kohapeal)				
Meil on lihtsad juhised: „Kuidas siin käituda nii, et homme ka jagub“ (looduses liikumine, ressursikasutus, kohalikku austav käitumine).				
Juhised on nähtavad ja arusaadavad (toa info / menüü / QR / infotahvel / veeb).				
Kui teenus toimub looduses / merel, sisaldab juhend ka ohutust ja häiringu vähendamist.				
3.2 Aus ja selge kommunikatsioon oma kanalites				
Meie kodulehel / sotsiaalmeedias on 1–2 konkreetset näidet meie kestlikkust tegutsemisest ehk „mida me päriselt teeme“				
UNESCO / biosfääriala viited on faktipõhised ja ei jäta muljet, et UNESCO on meie teenuse eraldi heaks kiitnud.				
Meie kodulehel on selgitus, mida biosfääriala tähendab ning kuidas seda päriselt rakendada.				
3.3 Koostöö ja õppimine				
Teeme koostööd teiste ettevõtete / asutustega (ühised lahendused, ristviited, paketid, teadmiste jagamine).				
Täiendama end kestlikuse valdkonnas ning jagame oma häid praktikaid kogukonnas / sihtkohas.				
3.4 Kaasalöömine kogukonna- ja looduspärandi algatustes				
Osaleme või panustame algatustesse (talgud, pärandkoosluste hooldus, kogukonnaüritus) ja räägime sellest faktipõhiselt.				
Toetame (või algatame) väikeseid tegevusi, mis kasvatavad külastaja teadlikkust ja austust paiga vastu.				